

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale a fost elaborat de către Ministerul Finanțelor.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul are drept obiectiv principal asigurarea unui grad înalt de transpunere în legislația națională a Directivei 2014/25/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale. Temeiul general pentru armonizarea legislației în acest domeniu este stabilit de Capitolul 8 „Achiziții publice” al Acordului de Asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112/2014. Acest capitol prevede apropierea treptată a legislației naționale de acquis-ul Uniunii Europene. Totodată, proiectul reflectă angajamentele asumate de Republica Moldova prin acțiunea nr. 3 din Anexa A la Clusterul 1, Capitolul 5 – „Achiziții publice”, din Programul național de aderare la Uniunea Europeană 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, document strategic care prevede adoptarea cadrului legislativ necesar implementării acquis-ului Uniunii Europene. Transpunerea Directivei 2014/25/UE este prevăzută, de asemenea, în Planul național de reglementări pentru anul 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024 (acțiunea nr. 187), ceea ce consolidează caracterul prioritar al inițiativei legislative. În plus, în conformitate cu angajamentele asumate în cadrul reuniunii de screening bilateral cu Comisia Europeană pentru Capitolul 5 – „Achiziții publice”, Republica Moldova s-a angajat să asigure alinierea deplină a legislației naționale cu acquis-ul comunitar, ceea ce implică integrarea treptată și coerentă a normelor europene în cadrul juridic intern, în vederea garantării compatibilității cu cerințele Uniunii Europene.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Cadrul normativ aplicabil achizițiilor efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale este reglementat prin Legea nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele respective. Deși actul normativ a fost elaborat în scopul transunerii Directivei 2014/25/UE,

gradul de aliniere a legislației naționale la dispozițiile directivei este, în continuare, parțial și necesită ajustări suplimentare.

În cadrul procesului de screening bilateral cu Comisia Europeană pentru Capitolul 5 „Achiziții publice”, precum și ca urmare a evaluărilor interne realizate de autoritățile competente, au fost identificate o serie de deficiențe și lacune normative, printre care:

- necorelarea unor termeni, concepte și instituții juridice cu cele utilizate în Directiva 2014/25/UE, fapt ce afectează claritatea și predictibilitatea normelor aplicabile;
- insuficiența reglementărilor referitoare la procedurile de atribuire și tehnicile de achiziție;
- cadrul incomplet privind criteriile de calificare și selecție, precum și condițiile de utilizare a anumitor tipuri de proceduri;
- reglementări lacunare privind publicitatea și transparența;
- absența prevederilor privind utilizarea Sistemului Informațional „Registrul de Stat al Achizițiilor Publice”, ceea ce creează incertitudini privind obligația de utilizare a platformei electronice de către entitățile contractante din sectoarele reglementate;
- reglementări limitative privind obligația de publicare în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE), întrucât în forma actuală publicarea este obligatorie doar pentru procedurile finanțate din fonduri UE, fără a acoperi situațiile în care, potrivit acquis-ului, obligația intervine de la anumite praguri valorice indiferent de sursa de finanțare.

Totodată, devine relevantă și necesară corelarea prevederilor Legii nr. 74/2020 cu noile reglementări incluse în Legea nr. 325/2025 privind achizițiile publice care asigură un grad înalt de aliniere la Directiva 2014/24/UE.

Astfel, modificările propuse asupra Legii nr. 74/2020 vizează, printre altele, armonizarea terminologiei și a mecanismelor procedurale utilizate în ambele acte normative, în vederea asigurării unei aplicări coerente și unitare a regimului juridic al achizițiilor.

Prin urmare, intervenția legislativă este imperativă pentru remedierea neconformităților existente în raport cu acquis-ul comunitar, consolidarea transparenței și integrității sistemului de achiziții în sectoarele reglementate, facilitarea aplicării coerente a legislației în contextul procesului de aderare la Uniunea Europeană și, nu în ultimul rând, pentru crearea unui mediu concurențial deschis, echitabil și predictibil pentru operatorii economici.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege propus prevede revizuirea și completarea cadrului normativ aplicabil achizițiilor în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale, în vederea asigurării unei transpuneri mai complete și conforme a Directivei 2014/25/UE. Modificările propuse urmăresc atât alinierea terminologică și procedurală cu noile reglementări incluse Legea nr. 325/2025 privind achizițiile publice, cât și remedierea lacunelor identificate în aplicarea

actuală a Legii nr. 74/2020. Proiectul introduce o serie de elemente noi, menite să consolideze transparența, competitivitatea și eficiența procesului de achiziție în sectoarele reglementate, inclusiv prin digitalizarea procedurilor și extinderea obligațiilor de publicare în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

Proiectul de lege propus reglementează domeniul de aplicare, activitățile licențiate pentru care se aplică legea, excepțiile, principiile generale, procedurile de atribuire aplicabile, modalitățile speciale de atribuire a contractelor de achiziții sectoriale, cerințele privind procedura de achiziție sectorială, publicitatea și transparența, selecția participanților și atribuirea contractelor, contractul de achiziții sectoriale, regimurile speciale de achiziții, competențele și responsabilitățile în domeniul achizițiilor sectoriale.

Printre elementele de noutate relevante introduse prin proiect se regăsesc următoarele:

- stabilirea pragurilor valorice pentru aplicarea prevederilor aferente achizițiilor sectoriale și concursurilor de soluții, cu obligativitatea publicării în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene;
- reglementarea expresă a posibilității entității contractante de a delega atribuțiile grupului de lucru pentru achiziții unui specialist certificat în domeniul achizițiilor sectoriale, unui furnizor de servicii de achiziție sau unei autorități centrale de achiziție;
- clarificări și reglementări suplimentare, care au rolul de a asigura o aplicare mai precisă și mai adaptată a normelor pentru contractele mixte;
- revizuirea activităților licențiate din sectorul termoelectric, al gazelor naturale, electroenergetic, precum și din sectorul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare care cad sub incidența prevederilor Legii nr. 74/2020;
- reglementarea achizițiilor care includ componente de apărare națională și securitate a statului, cu aplicarea corespunzătoare a regimului derogatoriu;
- detalierea condițiilor și pașilor procedurali pentru fiecare tip de procedură de atribuire, precum și a situațiilor în care entitatea contractantă poate reduce termenul-limită de depunere a ofertelor sau a candidaturilor;
- introducerea normelor privind achizițiile transfrontaliere, desfășurate în colaborare între entități contractante din Republica Moldova și autorități contractante din state membre ale Uniunii Europene;
- actualizarea regulilor privind descrierea obiectului achiziției, inclusiv reglementarea expresă a dreptului entității contractante de a solicita rapoarte de încercare sau certificate de conformitate emise de organisme de evaluare acreditate;
- revizuirea regulilor referitoare la termenele de depunere și primire a ofertelor și cererilor de participare;
- reglementarea expresă a inițierii și desfășurării procedurilor de achiziții prin intermediul Sistemului informațional automatizat „Registrul de Stat al Achizițiilor Publice”;
- limitarea utilizării criteriului de atribuire „prețul cel mai scăzut”;
- clarificarea modului de determinare a caracterului aparent anormal de scăzut al unei oferte în cazul achizițiilor sectoriale;

- stabilirea cazurilor în care procedura de achiziție sectorială poate fi anulată;
- reglementarea explicită a modului de evaluare și acceptare/respingere a ofertelor care conțin produse originare din state terțe cu care Republica Moldova nu are încheiate acorduri internaționale relevante;
- revizuirea condițiilor în care contractele de achiziție pot fi modificate pe parcursul perioadei sale de valabilitate;
- reformularea capitolului privind regimurile speciale aplicabile serviciilor sociale și altor servicii specifice, precum și concursurilor de soluții;
- introducerea unui nou mecanism de cooperare administrativă între Agenția Achiziții Publice și autoritățile competente din statele membre ale Uniunii Europene, în vederea aplicării uniforme a normelor și facilitării schimbului de informații relevante.

Proiect de lege prevede intrarea în vigoare a modificărilor începând cu 1 ianuarie 2027, pentru a asigura implementarea eficientă și coerentă a prevederilor. Această măsură este determinată de limitările actualului sistem electronic de achiziții, SIA „RSAP” (MTender), care nu dispune de funcționalitățile necesare pentru aplicarea reglementărilor propuse.

În acest context, pentru a răspunde cerințelor legislative la nivel național și european, a fost inițiată dezvoltarea unui nou sistem electronic de achiziții, conceput să acopere toate etapele ciclului de achiziții publice (planificare, derularea procedurii, atribuire, managementul contractului – amendamente). Lansarea noului sistem electronic de achiziții este planificată pentru sfârșitul anului 2026. Astfel, perioada de tranziție va permite familiarizarea și conformarea tuturor părților implicate și asigurarea condițiilor tehnice necesare pentru implementarea riguroasă și corespunzătoare a noii legislații.

Totodată, proiectul prevede că dispozițiile articolului 26² privind activitățile expuse direct concurenței, ale articolului 26³ referitor la procedura de constatare a caracterului concurențial al acestora, precum și prevederile anexei nr. 3 care enumeră actele normative naționale relevante, vor intra în vigoare odată cu aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Această soluție legislativă reflectă faptul că respectivele prevederi transpun articolele 34 și 35 din Directiva 2014/25/UE, a căror aplicare este posibilă doar în condițiile calității de stat membru și în cadrul pieței interne a Uniunii.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În cadrul procesului de elaborare a proiectului, a fost analizată posibilitatea de a nu interveni asupra cadrului normativ existent, respectiv de a păstra nemodificată Legea nr. 74/2020. Această opțiune a fost însă exclusă întrucât nu răspunde cerințelor actuale de armonizare legislativă cu dreptul Uniunii Europene, în special cu prevederile Directivei 2014/25/UE. De asemenea, menținerea formei actuale a legii nu ar permite realizarea unei corelări adecvate cu Legea nr. 325/2025 privind achizițiile publice și ar perpetua neclaritățile de ordin terminologic și aplicativ constatate în practică. Astfel, modificarea Legii nr. 74/2020 a fost considerată necesară pentru a asigura coerența legislativă, o aplicare uniformă a regulilor în

domeniul achizițiilor sectoriale și o mai bună corelare cu cadrul normativ general în materie.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul va avea un impact pozitiv asupra sectorului public, prin consolidarea cadrului legal aplicabil achizițiilor sectoriale și sporirea clarității și previzibilității normelor în materie. Armonizarea cu acquis-ul UE va sprijini instituțiile în aplicarea unitară a regulilor privind achizițiile în sectoarele reglementate, contribuind totodată la eficientizarea proceselor de achiziție, reducerea riscurilor juridice și creșterea transparenței.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului de lege nu implică cheltuieli financiare și alocarea de mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul va avea un impact favorabil asupra sectorului privat, în special asupra operatorilor economici care desfășoară activități în sectoarele reglementate, prin crearea unui cadru normativ mai clar, coerent și predictibil. Totodată, transpunerea prevederilor relevante din Directiva 2014/25/UE contribuie la apropierea de standardele europene, ceea ce va favoriza competitivitatea, accesul egal pe piață și atragerea operatorilor economici internaționali.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Prin asumarea integrală a acquis-ului Uniunii Europene în domeniul achizițiilor publice, proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale transpune în legislația națională prevederile Directivei 2014/25/UE. Astfel, sunt introduse reglementări esențiale referitoare la procedurile de achiziție, cerințele de transparență, precum și la criteriile privind achizițiile sustenabile și responsabile. Totuși, proiectul de lege asigură o transpunere parțială a directivei menționate. Pentru a realiza transpunerea completă a Directivei 2014/25/UE, sunt necesare următoarele măsuri suplimentare:

- adoptarea Legii privind atribuirea anumitor contracte de lucrări, de furnizare de bunuri și de prestare de servicii de către autoritățile sau entitățile contractante în

domeniile apărării și securității, care se află în procedura de consultare cu Comisia Europeană, în vederea obținerii unei opinii finale;

- revizuirea pragurilor valorice de aplicare a prevederilor legii, întrucât pragurile stabilite prin Directiva 2014/25/UE reflectă contextul economic al statelor membre, dar pot fi considerate excesive în raport cu realitățile economico-financiare ale Republicii Moldova;

- elaborarea și aprobarea actelor normative subsecvente, inclusiv a celor metodologice și procedurale, necesare pentru punerea în aplicare a prevederilor legii modificate, asigurând astfel aplicabilitatea practică și eficiența normelor transpuse.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Pentru a stabili cadrul juridic necesar aplicării legislației Uniunii Europene în domeniul achizițiilor publice, este necesară actualizarea Legii nr. 74/2020, asigurând astfel, alinierea cu Directiva 2014/25/UE. În plus, elaborarea normelor și procedurilor detaliate este esențială pentru a completa și dezvolta implementarea principiilor europene, inclusiv standarde pentru transparență, acces echitabil și protecția concurenței. Aceste măsuri sunt fundamentale pentru integrarea eficientă a standardelor UE în legislația națională și pentru îmbunătățirea sistemului de achiziții sectoriale din Republica Moldova.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Întru respectarea prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și ale Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, a fost publicat anunțul privind inițierea elaborării proiectului pe pagina web a ministerului (www.mf.gov.md), secțiunea – Transparența decizională, la data de 14.05.2025, <https://mf.gov.md/ro/content/proiectul-de-lege-privind-modificarea-legii-nr-742020-privind-achizi%C8%9Biile-%C3%AEn-sectoarele>.

De asemenea, proiectul legii și nota de fundamentare au fost publicate pentru consultare publică pe site-ul web oficial a Ministerului Finanțelor, la adresa <https://mf.gov.md/ro/content/proiectul-de-lege-privind-modificarea-legii-nr-742020-privind-achizi%C8%9Biile-%C3%AEn-sectoarele-0>, cât și pe portalul consultativ guvernamental www.particip.gov.md.

Proiectul a fost supus avizării și consultării publice, fiind recepționate avize din partea următoarelor entități: Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Apărării, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Congresul Autorităților Locale din Moldova, Cancelaria de Stat, Poșta Moldovei, Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Consiliul Concurenței, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Energiei, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA.

De asemenea, a fost organizată o ședință interinstituțională cu participarea Ministerului Energiei și a entităților din domeniul său de competență (ÎS „Moldelectrica”, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, SA „Moldovagaz”, SA „FEE Nord”, S.A. „Energocom”, S.A. „Termoelectrica”, ÎCS „Premier Energy”

SRL, SA „Red Nord”), în cadrul căreia au fost examinate obiecțiile și propunerile formulate pe marginea proiectului.

Totodată, în scopul consolidării procesului de consultare publică, proiectul a fost discutat în cadrul celei de-a opta ședințe a Platformei Naționale pentru Achiziții Publice, organizată în luna decembrie 2025, în cadrul proiectului „Sprijinirea reformei achizițiilor publice din Moldova în contextul aderării la UE”, implementat de Ministerul Finanțelor în colaborare cu IDIS „Viitorul” și Uniunea Europeană. Ședința a fost dedicată examinării proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 74/2020.

Obiecțiile, propunerile și recomandările examinate au fost incluse în sinteza la proiect.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de lege, însoțit de tabelul de concordanță a fost expediat Centrului de Armonizare a Legislației în vederea efectuării expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene, conform prevederilor art. 35 din Legea nr. 100/2017. În urma examinării, Centrul de Armonizare a Legislației a prezentat Declarația de compatibilitate prin scrisoarea nr. 31/02-126-9947 din 24.10.2025. Proiectul de lege a fost ulterior definitivat și îmbunătățit în baza observațiilor și recomandărilor formulate, acestea fiind reflectate în sinteza obiecțiilor și propunerilor.

Proiectul de lege a fost remis Centrului Național Anticorupție pentru efectuarea expertizei anticorupție, conform prevederilor art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Astfel prin Raportul de expertiză anticorupție nr. ELO25/10938 din 06.11.2025 s-a menționat că implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general. Totodată, recomandările formulate de Centrul Național Anticorupție au fost incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor, iar proiectul a fost ajustat corespunzător.

Proiectul de lege a fost transmis Ministerului Justiției pentru efectuarea expertizei juridice, în conformitate cu prevederile art. 37 din Legea nr. 100/2017 privind actele normative.

În urma examinării, Ministerul Justiției a emis avizul nr. 04/02-11289 din 18.11.2025, formulând propuneri de îmbunătățire a textului proiectului sub aspectul redactării și al respectării normelor de tehnică legislativă. Rezultatele examinării acestui aviz au fost reflectate în sinteza obiecțiilor și propunerilor.

Consultarea proiectului cu Comisia Europeană. În vederea asigurării conformității proiectului cu acquis-ul Uniunii Europene, Ministerul Finanțelor a transmis, prin scrisoarea nr. 13-03/312/1342 din 15.09.2025, către Biroul pentru Integrare Europeană, setul de materiale aferent proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale, în scopul înaintării acestuia către Comisia Europeană pentru consultare prealabilă.

Întrucât opinia preliminară a Comisiei Europene nu a fost recepționată, la data de 12.01.2026, proiectul de lege și tabelul de concordanță a fost remis repetat Comisiei UE pentru consultarea versiunii finale a acestuia.

La data de 17.02.2026, Comisia Europeană (DG ENEST) a transmis observațiile și recomandările sale asupra proiectului. Recomandările Comisiei Europene au fost luate în considerare în procesul de definitivare a proiectului, asigurând transpunerea conformă a Directivei și alinierea proiectului la legislația Uniunii Europene.

Suplimentar, la data de 09.10.2025, Ministerul Finanțelor a recepționat, prin e-mail, recomandările formulate de SIGMA ca urmare a evaluării proiectului de lege. Acestea au fost, de asemenea, examinate și integrate în procesul de ajustare și consolidare a textului normativ.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul de lege impune abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 464/2022 pentru aprobarea Normelor metodologice privind modul de atribuire a contractelor de achiziții sectoriale/ acordurilor-cadru în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale, precum și aprobarea unor norme metodologice noi.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ vor fi necesare următoarele măsuri:

- reevaluarea capacităților Agenției Achiziții Publice în scopul asigurării realizării atribuțiilor stabilite în proiect;
- reengineeringul sistemului electronic de achiziții capabil să acopere toate etapele ciclului de achiziții publice (planificare, derularea procedurii, atribuire, managementul contractului – amendamente);
- elaborarea și aprobarea actelor normative necesare pentru implementarea legii.

Ministru

Andrian GAVRILIȚĂ